

Vyjádření spolku Spolu, z. s. k nemožnosti určovat právními předpisy počty pedagogických pracovníků jako podpůrných opatření ve třídách (§ 17 vyhlášky č. 27/2016 Sb.)

V souvislosti s novelou vyhlášky č. 27/2016 Sb. č. 196/2019 Sb. účinnou od 1. ledna 2020 se na spolek obrátilo několik rodičů, učitelů i poradenských pracovníků s dotazem na maximální počet pedagogických pracovníků, kteří mohou ve třídě pracovat současně. Jde o § 17 odst. 3 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Dotazy směřují hlavně k asistentům pedagoga (dále jen „AP“), kteří jsou podpůrným opatřením konkrétních dětí.

Spolek se k tomuto tématu vyjádřil již v prosinci 2018 v návaznosti na návrh na změnu vyhlášky, kterou se měl tehdejší počet pedagogických pracovníků výrazně redukovat.¹ Přestože návrh na změnu vyhlášky prošel v připomínkovém řízení několika variantami, konečná a platná podoba textu je identická s tou původní s rozdílem snížení maximálního počtu pedagogických pracovníků ve třídě ze čtyř na tři.

Vzhledem k přetrvávajícím nejasnostem a závažnosti existence pravidla o maximálním počtu pedagogických pracovníků ve třídě běžné školy, připomíná spolek pravidla pro vzdělávání dětí s odlišnými vzdělávacími potřebami (dále jen „SVP“) podle školského zákona:

- Pokud jsou identifikovány SVP dítěte, má dítě nárok/právo na podpůrná opatření jako nezbytnou úpravu vzdělávání (viz § 16 odst. 1); Nejde tedy o projev dobré vůle či ochoty škol nebo školských poradenských zařízení (dále jen „ŠPZ“).
- O podpůrných opatřeních ve 2. a vyšším stupni, tedy o personálních podporách včetně přiznání AP, rozhodují ŠPZ (viz § 16 odst. 2 a 4), která mají na základě své odbornosti rozhodovat individuálně a podle konkrétních potřeb dítěte ve škole, které je žákem²; Podpůrná opatření konkrétním dětem neurčují právní předpisy, nebo dokonce informace metodického charakteru, které ani nejsou právně závazné.
- Zatímco v případě pedagogické intervence a předmětů speciální pedagogické péče jsou ŠPZ vázána počtem dětí, které mohou s jedním pedagogem tvořit skupinu a realizovatelností potřebné podpory každému dítěti, v případě AP jsou ŠPZ vázána pouze faktickou možností poskytovat potřebnou podporu konkrétním dětem jedním společným AP, protože počet dětí na jednoho AP není od 1. ledna 2020 omezen a jednoho AP mohou sdílet i děti s různými vzdělávacími potřebami (viz příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.).

Jestliže tedy ŠPZ shledá potřebu podpůrného opatření v podobě AP, tuto podporu dítěti přizná. Se školou projedná způsob poskytování tohoto podpůrného opatření, tj. přiřazení dítěte ke konkrétnímu AP tak, aby podpůrné opatření naplňovalo svůj účel. Jestliže toto není možné, pak bude ve třídě i další AP jako podpůrné opatření, protože bez něj by nebyla poskytována dítěti potřebná podpora. Formálně deklarované poskytování podpůrných opatření obecně nevede k naplnění jejich smyslu.

❖ Jestliže by ŠPZ podpůrné opatření nepřiznalo s odůvodněním, že by ve třídě přesáhl počet pedagogických pracovníků počet tří, nebo by škola ze stejného důvodu odmítla podpůrné opatření AP poskytovat, jde o porušení školského zákona. Potřebné podpůrné opatření nelze odeprít s odůvodněním, že to neumožňuje prováděcí právní předpis - vyhláška č. 27/2016 Sb. Prováděcí právní předpisy slouží k provedení zákonů, ne k bránění jejich naplňování včetně realizace práv.

❖ Ze všech důvodů uvedených v tomto i předcházejícím vyjádření je proto nadbytečné, aby jakýkoli právní předpis (v tomto případě vyhláška č. 27/2016 Sb.) obsahoval pravidla pro neposkytování podpory, když jsou současně školy povinny ze zákona tuto podporu dětem poskytovat.

❖ Jestliže má být v právním řádu pravidlo o maximálním počtu pedagogických pracovníků v jedné třídě obsaženo, pak nejlépe v jednotlivých vyhláškách o organizaci vzdělávání, současně ale bez vazby na personální podpůrná opatření.

vypracovala: Mgr. V. Doležilová (poradna@spoluskola.cz)
datum: 18. srpen 2020

¹ Viz <http://rodicezainkluzi.cz/uploads/aktuality/pdf/RZI-Vyjadreni-PocetPPveTridach-final.pdf>.

² K neposkytování mnohých podpůrných opatření dětem ve školách zřízených pro děti s handicapem uvedenými v § 16 odst. 9 školského zákona na základě prováděcího právního předpisu se spolek už vyjádřil v únoru 2020, viz <http://spoluskola.cz/uploads/SPOLU-vyjadreni-novelaSVPvyhlasky-neposkytovaniPO-final.pdf>.